

landsche kunstenaars uitvoerig van gedachten heeft gewisseld over het nationale beginsel in de toonkunst, en dat mannen als Heinze, Hol, Van der Linden en Nicolai zijn zienswijze volkomen deelden.

Arm en eenzaam — het lot van zoovele kunstenaars — is Benoit op 66-jarigen leeftijd te Antwerpen gestorven. Zijn huwelijk was niet gelukkig. Jarenlang leefde hij van zijn vrouw gescheiden; zijn echt werd niet door kinderen gezegend.

Burgemeester Jan van Rijswijck zei in de ontroerende lijkrede welke hij bij 's meesters doodenbaar uitsprak: „Wij vertrouwen en gevoelen, dat ons geslacht aan Benoit een kunstenaar heeft beleefd, wiens glorie niet zal tanen....”

Die uitspraak wordt bewaarheid.

H. F. KERNKAMP

PIPER-DRUKKEN

REPRODUCTIES IN KLEUREN VAN SCHILDERIJEN EN PASTELS

Reeds in de zestiende eeuw werd het gebruik van prenten aangemoedigd, wanneer men de kunst der Italianen wilde leeren. De meesters gebruikten elkanders prenten. En Govert Flinck bezat een schoone verzameling papierkunst, teekeningen zoowel als gravures, waarvan hij een zeer kunstzinnig gebruik wist te maken voor zijn „historiën” en andere schilderijen. Ook Rembrandt heeft geprofiteerd van de mappen vol Italiaansche teekeningen, die hij behalve gravures, schilderijen en afgietsels van antiëken bezat.

Het beschaafde publiek echter kende tot voor een vijftig of veertig jaar slechts een klein deel der wereldkunst. Men kon de werken der beeldende kunst slechts ter plaatse, op lange reizen leeren kennen. Men zag alleen de origineelen. Staalgravures en steendrukken naar een paar beroemde werken moesten de snel vervagende herinnering helpen oprisschen. Men wist niet altijd, waar de kunstwerken zich bevonden. Zoo spreekt Goethe uitvoerig van een Minervatempel in Assisi, maar met geen woord van Giotto's frescos, die hij wellicht in 't geheel niet gezien heeft. Men vormde zich nog voor enkele decennia een voorstelling van de werken der groote meesters naar armzalige, onvoldoende houtsneden, vervaardigd door brave handwerkslieden, die geen begrip hadden van het werk, dat zij reproduceerden. Jacob Burckhardt zocht op z'n reizen moeizaam bij de antiquairs naar toevallig voorradige photos, die hij als kostbare buit meebracht voor het aanschouwelijk onderwijs van z'n leerlingen.

De uitvinding en vervolmaking der chemigraphische reproductietechnieken heeft sedert dien tijd een omkeer gebracht, die voor de beeldende kunsten een zelfde betekenis heeft als de uitvinding der boekdrukkunst